

724

Tom: LXXVI. Miscell:

~~G.H.~~

EX BIBLIOTH.
NATIONIS HUNGAR.

17-18.

VITEBERG.

SIGNAT. C1515CCCXIII.

Ἐπι τῆς Θεᾶς παλάμῃ
DISPUTATIO V.
in Cap. LIII. Esaiæ,

De
SEPULTURA ET
RESURRECTIONE CHRISTI,
In Electorali ad Albim Academia,
τῆς ὀρθοδόξου confirmandᾶ, & ψευ-
δοδόξου refutandᾶ gratia,
instituta.

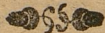
AUTORE AC PRESIDE

IOHANNE FORSTERO

S. S. Theologiæ Doctore & Pro-
fessore publico,

RESPONDENTE
M. DANIELE HERMANNO,
VVratislaviensi,

Die 28. Sept. horis locog. consuetis.

WITTEBERGÆ,

Typis Joh. Germanni, Anno 1610.

SEPTIMA ET

IOHANNES FORSTERO

22. Theologiae Doctor & Pro-

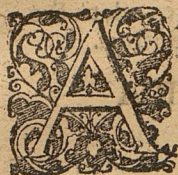
M. DANIEL HERMANN

Τ Α Π Ρ Ο Τ Ρ Α

Themation

I.

Postolus ἀποδιδάκτει in *I. Cor. c. 15.* inter alia quoq; pronunciat, quod *CHRISTUS* & sepultus fuerit, & ex mortuis resuscitatus, *SECUNDUM SCRIPTURAS.*

II.

Intelligit verò Scripturas Veteris Instrumenti, in quibus *partim* operis typorum umbraculis implicite, *partim* apertis Prophetarum oraculis explicite, utrumq; hoc negocium prænunciatum esse liquet.

III.

Inter typos excellunt maximè, typus (a) *Josephi* in carcerem coniecti, & inde rursus liberati, itemque (b) *Sansoni* oppido Gaza inclusi, atque isthinc portis oppidi perruptis elapsi; nec non (c) *Jone* à Balæna absorpti, & tertio mox die, iterum cructati (d) *Virga Aarenis* &c.

(a) *Gen. 40, 41.* (b) *Jud. 16.* (c) *Jon. 2.* (d) *Num. 17.*

IV.

Inter oracula autem Prophetica τὴ ἀποτέμνεις assignatur *LIII. Caput Esaiæ* Prophetæ μεγαλοφωνάτης, Nazianzeni Θεωλογουμένου *judicio.*

A 2

Quem.

V.

Quemadmodum enim de Passione ac Morte CHRISTI tanta vaticinatus est claritate, ut Evangelistæ, quàm Prophetæ videatur similior: ita etiam de Sepultura & Resurrectione CHRISTI prophetias post se reliquit longè illustrissimas.

VI.

Posteaquam igitur proximâ συζητήσει, in perlustranda Passione ac Morte CHRISTI versati sumus: hac jam vice ad sanctum ipsius sepulcrum nos conferimus: *Sepulturam & Resurrectionem* eius ex adytis Prophetæ, in profcenium Academicum producturi.

DE SEPULTURA CHRISTI

VII.

De Sepultura SALVALORIS tale Prophetæ prodit vaticinium:

Et dabit impios pro sepultura, & divitem pro morte sua:

Hebræus textus sic habet:

וְיָתֵן אֶת־רִשְׁעִים קְבֻרָה וְאֶת־עֲשִׂיר בְּמָוֶתוֹ:

id est:

Et dabit impios sepulcrum suum: & divitem in mortibus suis,

Lutherus:

Christ begraben wie ein Gottloser / vnd gestorben wie ein Reicher.

IIX.

In quo paragrapho dextrè, & καὶ ἀναλογίαν πίστεως, explicando: variè se macerant Interpretes.

Plerique

IX.

Plerique impios & divitem pro synonymis habent: *Opiniones*
 Alij *ἀντιπαβολῶν* à Propheta usurpari autumant. *Interpretum.*

X.

Calvinus pro sua quidvis fingendi, ac refingendi
ἀντιπαροτρῖα locum hunc, ab *ὑποχειμῆτι γένει* planè detor-
 quet, adeoq; sepulcri significationem propriam in me-
 taphoricam transformare non veretur; suis in Com-
 mentarijs, *διαρρήδην* ita scribens.

Quis inter scelestas & sanguinarias istas manus obruturas
ac sepulchrum CHRISTUM non judicet? Sic enim sepul-
crum hic METAPHORICE accipio, quod impij & vi-
olenti eum veluti obruerint.

XI.

At enim verò quid opus est tam superstitiosa *ἐποχή*
 tantoque sententiarum divortio, cum Veritas in aprico
 cōstituta sit, si modo fontes penitiùs inspiciantur, cum
 que vaticinio hoc Prophetico ejusdem complemen-
 tum Evangelicum *παρὰ λέγας* conferatur.

XII.

Istud enim si feceris: deprehendes utiq; quid intel- *Verainter-*
 ligi oporteat per *Impios*, quid per *Divitem*, quid item per *pretatio era-*
 phrasin *ἡ τῶν* in *mortibus suis*, & quis denique totius a- *itur.*
 phorismi Prophetici sensus verus ac genuinus existat.

XIII.

Ac *impiorum* quidè appellatione notantur καὶ ἐξ ὀχλῶ
Judei pariter & *militres impij*, quorum illi à Pilato impe-
 trârunt, (d) ut ab his Sepulcrū CHRISTI custodiretur, ut
 sensus sit: *Dedit, id est, permisit & passus est Impios (mili-*
tes) sepulcrum suum custodire. (d) *Matth. 27.*

A 3

Per

XIV.

Per *Divitem* verò intelligi debere liquet non Judæos iterum, sicut aliqui existimant, qui nomen singularis numeri pluraliter ac collectivè interpretantur, per Synecdochen, vel potius Enallagen numeri: verùm *Iosephum* illum Arimathæum, qui per Synecdochen Generis, vel κατὰ λόγον ἐξαιρέτην, vocatur *Dives*, duplicem ob causam.

XV.

1. Propter opum plurimarum κτήσιον, à qua ab Evangelista quoque singulariter commendatur *Mat. 27, 57.*

XVI.

2. Propter earundem κτήσιον, inde insigniter conspicuam, quòd eas ad Sepulturam DOMINI cohonestandam larga manu, & πλουμίετω, ut dicitur, contulit.

XVII.

Per phrasin denique ירמיהו *in moribus suis* determinatur tempus Sepulturæ, eamq; factam esse indicatur, *post mortes ejus*, id est, posteaquam sustinisset mortem, & cruciatus omnes mortem antegressos, qui & ipsi propter diritatem, jure optimo, mortes dici poterunt, quemadmodum & alibi in Scriptura afflictiones & plagæ mortes nominari solent. *Exod. 10, 17. 2. Cor. 1, 10. 6. 11, 23.*

XIX.

Quibus ita constitutis: haud obscure elucet: verum ac genuinum aphorismi illius Prophetici sensum non esse alium præterquam hunc:

CHRISTUS à Ioseph Arimathæo honorificè sepultura afficitur, ejusq; sepulcrum ab impijs Iudeis militibus impijs custodiendum commendabitur.

XIX.

Ceterùm

Ceterum quod ipsum sepulturæ hujus *actum* spectat: *Descriptio A-*
descriptus is est ab Evangelistis, secundum præcipuas *ctus Sepul-*
ædificas; quarum sex potissimum ex historia Evangelii *ra 6. Circum-*
ca colligere licet. *stantijs con-*
stat.

XX.

Fruitus & effectus illius numerari possunt hi maxi- *Fruitus so-*
mè subsequentes: *ptem.*

XXI.

Quorum *primus*, ut Scriptura, & præsertim Prophe-
tia præsens nostri Prophetæ impleretur.

XXII.

2. Ut Sabbathum Redemptionis responderet Sab-
batho Creationis *Gen. 2.*

XXIII.

3. Ut CHRISTUS, hoc Redemptionis Sabbatho, æ-
ternum illud Glorificationis Sabbathum nobis postli-
miniò restitueret. *Esa. 66, 23.*

XXIV.

4. Ut *figuraret* mysticum illud sanctificationis Sab-
bathum, quo peccata nostra assiduis poenitentia exerci-
tiji sepelienda nobisq; ab operatione iniquitatis qui-
escendum. *Rom. 6, 4. Heb. 4, 10.*

XXV.

5. Ut majorem ac firmiorem faceret fidem Veri-
tati mortis suæ. Unde *Tertullianus*:

Non sepultus, nisi mortuus.

XXVI.

6. Ut testaretur nostra secum peccata sepulta &
in terræ usque abyssum demersa esse.

XXVII.

Ubi facere non possumus, quin Lutheri Patris &
Præceptoris nostri verba verè aurea, imò auro, &, si
quid

quid auro preciosus, preciosiora, huc adscribamus:

Durch solchen unschuldigen Tode CHRISTI,
ist die ganze Welt von Sünden gereiniget / vnd erlöset
get / vnd derhalben erlöset von dem Tode vnd allem vbel.
Weil denn durch diesen einzigen Mittler zwischen Gott
vnd den Menschen / JESUM CHRISTUM / die Sünd
vnd der Tod hinweggenommen sind / were die ganze Welt
wol aller ding so rein / das vnser HERR Gott darinnen
nichts anders sehen könnte / denn eitel Gerechtigkeit vnd
Heiligkeit / wenn wir nur glauben könnten. Vnd ob auch
gleich etwas von Sünden noch vbrig bliebe / könnte doch
Gott solche Sünden / für dieser klaren hellen Sonnen /
welche CHRISTUS ist / nicht sehen. Tom. I. VV iteb.
f. 154.

XXVII.

Ut sepulcra nostra, corporis sui ἀμάρτια καὶ ἀφάρτη
contactu, consecraret, ita, ut, quæ, juxta iudicium Rati-
onis, spelæa cadaverum foedissima, καὶ μισητά Fideliū
euaferint suavissima. *Es, 26, 20. c. 55, 2.*

XXIIX.

Cujus rei typus quidam perelegans præmonstra-
tus 2. Reg. 13, 27. idemq; Angeli immortales illi Spiritus,
submonere visi, dum in sepulcro sedentes de CHRISTI
in vitam reditu concionati *Matth. 28. Marc. 16.*

XXIX.

Et tantum de Sepultura CHRISTI: progrediamur
ἀνεμψύτως ad Resurrectionem eius, Sepulcræ ἀρτίσφορ.

DE RESURRECTIONE

CHRISTI.

XXX.

De hac Propheta duo maximè tractat & perfec-
quitur.

quitur. Unum est resurrectionis CHRISTI *Actus*:
Alterum sunt ejusdem *fructus*.

XXXI.

Ad *Actum* Resurrectionis digitum intendit, dum
ait: ver. 9.

De angustia & de judicio sublatu est: generationem e-
jus quis enarrabit: quia abscissus est de terra viventium:
propter scelus populi mei percussus eum.

XXXII.

Quòd Vaticinio huic augustissimo ex asse responde-
rit eventus. testes omni exceptione majores planeque
ἀνοπτεύοντες sunt omnes quatuor Evangelistæ; maximè ve-
rò Lucas expressè scribens, quòd CHRISTUS post re-
surrectionem suam sese viventem discipulis suis *πρόσωπῶς*
τεκμηρίοις exhibuerit *Act. 7.*

XXXIII.

Ac ne quis ambigat, quid per *τεκμηρία* illa intelle-
ctum velit; ilicò seipsum explicat, *τῆς ἐπιτέλεως ἐνεκα,*
ἀδιασώτως hunc subnectens paragræphum:

Dum per dies quadraginta CONSPICITUR ab illis, ac
loquitur eis de Regno DEI.

XXXIV.

E quo in proclivi est colligere, quòd apparitiones
vel patefactiones CHRISTI habeat pro *τεκμηρίοις* evi-
dentissimis, quibus Resurrectio ipsius probatissima, te-
statissimaq; reddi queat.

XXXV.

Earum autem *sedecim* in universum numerari pos-
sunt, inter quas tamen hoc est discriminis, quòd *priores*
decem, ante: posteriores autem sex, post CHRISTI in cœ-
los ascensionem, contigerunt.

B

Inter

XXXVI.

Inter eas, quæ ante CHRISTI in caelos ascensionem contigerunt, hæc subdistingtio constitui potest, quod earum quædam ipsa die Paschatos; Quædam verò post diem Paschatos factæ sunt.

XXXVII.

1. Die Paschatos apparuit CHRISTUS quinquies: (e) 1. Mariæ Magdalene prope sepulcrum in specie Hortulani (f) 2. Iterum Mariæ Magdalene, & reliquis mulieribus in via dum à sepulcro in urbem reverti properant, (g) 3. Apostolo Petro (h) 4. duobus discipulis Emauntem versus expatiantibus. (i) 5. Decem Discipulis Hierosolymæ vesperi clausis jam foribus, absente Thoma.

(e) Joh. 20, 15, 16. (f) Matth. 28, 9. (g) Luc. 24, 34. 1. Cor. 15, 5. (h) Luc. 24, 31. (i) Luc. 24, 36. Joh. 20, 19.

XXXVIII.

6. Post diem Paschatos, apparuit itidem quinquies: 1. Post octiduum undecim discipulis præsentem Thoma.

Joh. 20, 26. 1. Cor. 15, 5.

XXXIX.

7. 2. (k) Septem discipulis in litore maris Galilæi prope Tiberiada (l) 3. Jacobo. (k) Joh. 21, 4. (l) 1. Cor. 15, 7.

XL.

Et quod obiter, *ὡς ἐν παροίῳ*, notandum: Theophylactus fanè & alij Jacobum hunc volunt esse Jacobum minorem, qui (m) Frater DOMINI habitus & appellatus, quiq; postea Episcopus Hierosolymæ factus scribitur.

(m) Gal. 1, 20.

XLI.

Tradit Hieronymus: CHRISTUM idèd ipsum peculiari apparitione dignatum esse, quòd inter celebrationem

nem sacre Coenæ, vel, ut *Gregorius Turonensis* refert, cum CHRISTUM jam in cruce pendentem videret, religiosè affirmârit: se cibum non sumturum, donec CHRISTUM è mortuis resuscitatum cerneret.

XLII.

4. (n) CHRISTUS se conspicendum præbuit, plusquam quingentis fratribus simul, & quidem (o) in Monte Galilee, quem Thaborem fuisse existimant.

(n) 1. Cor. 15, 6. (o) Matth. 28, 16.

(p) vide *Matthes. in Vita CHRISTI conc. 86.*

XLIII.

5. In Monte oliveti propè Bethaniam, jam adscensurus in cœlum, *Luc. 24. 50. Act. 1.*

XLIV.

Cæterum post suam Ascensionem CHRISTUS apparuit, partim *Stephano*, partim *Paulo*.

XLV.

Stephano semel, cum staret coram Concilio Hierosolimitano, *Act. 7. 55.*

XLVI.

Paulo autem quinquies: 1. (q) in Itinere Damasceno, (v) 2. Corinthi. (s) 3. Hierosolymis, (t) in templo. 4. Iterum Hierosolymis in castris. (u) 5. in navi orta tempestate.

(q) *Act. 9. 3. cap. 22, 6. 1. Cor. 15, 8.* (r) *Act. 18, 9.*

(s) *Act. 22, 18.* (t) *Act. 23, 11.* (v) *Act. 27, 23.*

XLVII.

Et tantum de Resurrectionis Actu, vel τῷ ὄντι: τὸ δὲ ἔργον, II. Fructus vel fructus ejusdem quod atinet: eorum utique septem à Resurrectione Propheta recensentur & celebrantur, qui ex ipsius Textibus CHRISTI tus Prophetici visceribus excerpantur.

B 2

Nos

XLIIIX.

Nos hoc loco & tempore Quaestiones nonnullas aliquam dubias & controversas: *μετὰ τὴν ἡμέραν τῆς διαβόλου* excutiendas; suscipimus.

XLIX.

- 7. Quaestiones.* Quarum. 1. *An rectè statuatur: CHRISTUM tertio die resurrexisse à mortuis?*
 2. *An CHRISTUS seipsum propria sua virtute à mortuis excitavit?*
 3. *Qualem gloriam per Resurrectionem acceperit?*
 4. *An corpore suo penetravit saxum obsignatum?*
 5. *Quid sit sentiendum de eo, quòd post Resurrectionem cibo usus?*

L. *An rectè statuatur: CHRISTUM tertio die resurrexisse à mortuis?*

L.

Affertio. Credimus & confitemur in secundo Symboli Apostolici articulo: CHRISTUM Sospitorem nostrum tertio die à mortuis resurrexisse.

LI.

Affertio: fundamenta. Affirmatur idem iisdem planè verbis in Symbolis Niceno, & Athanasij, itemq; in Augustana Confessione. *Artic. 3.*

LII.

Et rectè quidem. Docent enim & testantur idipsum sacrae literae pluribus in locis quàm evidentissimè.

LIII.

Maximè verò: Hofæ cap. 6. 2, Luc. 18, 33; Joh. 2. 19. 1. Cor. 15, 4. Matth. 12, 40.

Quo

LIV.

Quo in postremo loco expressè pronunciat SALVATOR ipse:

Quemadmodum fuit Ionas in ventre ceti, tribus diebus ac tribus noctibus: sic erit FILIUS HOMINIS in sorde terra, tribus diebus, ac tribus noctibus.

LV.

At enimverò quia ex Historia Evangelica liquet: CHRISTUM die Parasceves circa vesperam humatum, & mox primâ Sabbathorum resuscitatum, Ratio dubitandi. ac proinde unum duntaxat diem integrum, & duas saltem noctes Sepulcro detentum fuisse: non absrequiritur, quâ ratione Confessio nostra & Scripturæ autoritas, cum Historiæ Evangelicæ veritate consentiat.

LVI.

Sed facilis est responsio; si modò id pensi habeatur, quòd in locis Scripturæ paulò antè allegatis, quibusque Confessio nostra innitur, *Synecdochica* adhibeatur *locutio*, qua finis primi & initium tertij dici, pro integris diebus accipiuntur, per *Synecdochen partis*.

LVII.

Et sic *analogia* perquam bella & elegans inter Historiam Evangelicam & illa Scripturæ testimoniaprehenditur.

LVIII.

Causas quod attinet: cur CHRISTU tertio die à *Causa* cur mortuis resurrexerit, non ante vel post illud triduum: CHRISTVS explicantur illæ à Patribus, præsertim Ambrosio & resurrexerit. Augustino.

LIX.

Breviter. Ante triduum noluit resurgere, ne mortis suæ veritatem suspectam redderet. 1. Non ante triduum.

B 3.

60 Non

2. Non post
triduum.

LX.
Non post triduum verò, sed tertio mox die, ut im-
pleret Scripturam *Osee 6, 2. Matth. 12, 40. Iohan. 2, 19.*
Luc. 18, 32.

LXI.

Quia in Carne eius (x) ἡ ἀνθρώπων tota sua plenitudi-
ne *σωματικῶς* habitat, nec per mortem quidem inde se-
parata: (y) impossibile erat ipsum diutius à morte at-
tineri.

(x) *Iob. 1. 4. Col. 2. 9. (y) Act. 2, 24.*

LXII.

3. Propter Naturam, cui suus DOMINUS citò resti-
tuendus vivus, morte ipsius modò penitus dissolutum
iri visæ, ut ex exclamatione Dionysij Arcopagite ver-
bum mutuemur.

LXIII.

4. Propter discipulos, quorum tristitia & mœror ex
obitu DOMINI conceptus, tam acris & vehemens,
ut moram diuturniorem non ferre posse videretur.

LXIV.

5. Propter quosdam typos, quos hac temporis
Circumstantia pingere voluit.

LXV.

Quorum 1. Quòd nondum elapsâ tertiâ dischili-
ade Universalis Mortuorum Resurrectio, die novissi-
mo, hominum opinione celerius secutura.

LXVI.

2. Spiritualem nostram resurrectionem, ex cœno
peccatorum, ad exemplum Resurrectionis CHRISTI,
non ultra triduum, id est, minimè diu differendam.

Psal. 95, 8. Heb. 4. 57. LXVII.

3. Nos è fovea calamitatum nostrarum brevi cre-
ptum

ptum, & ex ignominia ad gloriam translatum iri, perinde ut CHRISTUS caput nostrum, cuius nos membra sumus, *Psal. 30, 6, Osee. 1. 6. 2. Ioh. 16, 16.*

II. An CHRISTUS seipsum sua propria virtute à mortuis excitavit.

LXIX.

CHRISTUM ex mortuis resuscitatum fuisse Divina Virtute extra omnem positum est controversiam.

LXIX.

In Scriptura virtus & potentia isthæc modò ipsi (z) CHRISTO: mox (a) PATRI; mox simpliciter DEO, & sic etiam (b) SPIRITUI Sancto tribuitur.

(z) *Ioh. 2. 19. c. 10, 18.*

(a) *Rom. 6, 4. c. 8, 11.*

(b) *Col. 2, 12. 2. Cor. 13, 4.*

LXX.

Videtur igitur hic se offerre ἀνολογία: sed non est, *Virtus Divina* id quod ultro apparebit, si modò ὁμωνυμία λαμβάνεσθαι, *bisariam consideratur,* no atque altero evolvatur verbulo.

LXXI.

Virtus enim & potentia, qua CHRISTUS à mortuis resuscitatus *bisariam* considerari potest ac debet.

LXXII.

I. *ἑνωθῶς* & absolute, & ita omnibus tribus personis Divinitatis est communis. Unde Regula Augustini:

Opera Trinitatis ad extra sunt indivisa.

73. 2. v. 20.

LX XIII.

2. *ūnos alios & relatè*, & sic CHRISTO, secundæ Divinitatis personæ, propria.

LXXIV.

Priori considerationis modo CHRISTUS resuscitatus dicitur virtute ac potentia DEI ac PATRIS.

LXXV.

Posteriori autem modo CHRISTUS seipsum excitavit suâ propria virtute & potentia, communicatâ sibi secundum *Divinam naturam* à PATRE per æternam generationem: secundum *humanam verò naturam* per personalem unionem.

LXXVI.

Quæst.

An ipsa natura humana seipsum excitavit.

Sed quæritur ulterius, an ipsa humana CHRISTI natura seipsam excitavit?

LXXVII.

Eruditè respondet *Thomas de Aquino* parte 3. summæ, quæst. 53. & ex *Thoma B. Gesnerus* in libello de Persona CHRISTI.

Per mortem non fuit separata Divinitas, nec ab anima CHRISTI, nec ab ejus carne. Potest igitur tam anima CHRISTI mortui, quam ejus caro considerari dupliciter. Uno modo ratione Deitatis; alio modo ratione naturæ creatæ. Secundum igitur unitæ divinitatis Virtutem, & corpus resumpsit animam, quam deposuerat, & anima corpus resumpsit, quod dimiserat. Et hoc est, quod de CHRISTO dicitur 2. Cor. ult. quod etsi crucifixus est in infirmitate nostra, vivit tamen ex virtute DEI. Si autem consideramus corpus & animam CHRISTI mortui, secundum virtutem naturæ creatæ, sic non poterunt sibi invicem reuniri, sed oportuit CHRISTUM resuscitari DEO.

78. Sum-

LXXIIX.

Summa: **FILIIUS DEI** suam animam cum corpore suo, & corpus suum suâ eum animâ iterum univit, suâ propriâ virtute Divinâ, qua, in ipsa etiam morte, utrumq; tum corpus tum animam, *αειχωρήσει* intima & nunquam interruptâ, permeabat.

LXXIX.

Est enim vinculum animæ & corporis per mortem dissolutum; adcoq; partes istas humanæ **CHRISTI** naturæ *συζευκνῆς φυσικῆς* invicem separatas esse constat: vinculu tamen personalis unionis indissolutum mansit, & proinde nec corpus nec anima **CHRISTI**, ab inhabitante *τῷ λόγῳ ὑπὸς ἀλκῆς* distractum: sed utrumque in ipso *τῷ λόγῳ* *III. eliciuntur* indistincta, *ἀδιασπέρως, ἀδιαστέρωσ καὶ ἀδιακράτως* perstitierunt.

XXC.

Rectissime igitur ac verissime dicitur **FILIIUS DEI** sepultus, in sepulcro jacuisse, à mortuis resurrexisse.

XXCI.

Undè scitè & piè Bernhardus:

Passus est in cruce impassibilis DEUS, & in carne nostra mortali mortuus & sepultus IMMORTALIS DEI FILIUS.

Serm. 14. Serm. parv.

XXCII.

Falsum contrà & impium est, quòd Republicæ Calvinianæ Dictator Beza sententiam Psalmi 16: *Non relinques animam meam in inferno*, hoc pacto vertere, imò pervertere non erubuit:

Non relinques CAD AVER meum in sepulcro.

C

Audet

XXCIII.

Audet nimirum homo male-feriatus sanctissimum CHRISTI corpus appellare cadaver; cum tamen eodem in Psalmo CHRISTUS ipse, per Davidem, diserte affirmet: Non futurum, ut corpus suum sentiat corruptionem.

XXCIV.

Idq; olim τυτακῶς adumbratum est, per ligna Sitrim, vel ζύλα ἀσήπια; è quibus Arca Fœderis, quæ typus CHRISTI, constabat, Exod. 25.

XXCV.

Et qua quæso fronte corpus CHRISTI appellari poterit cadaver, cum *nec debuerit, nec potuerit* corrumpi.

XXCVI.

Non debuit, quia ἀναμάρτητον, Φαρισαϊκή autem κακότης in homine est à peccato.

XXCVII.

Non potuit, quia cum τῷ ἀνθρώπῳ ὑποσχετικῶς unitum, inq; hujus hypostasi, etiam in morte, inseparatum subsistit.

XXCIX.

III.

Falsum insuper est & auditu horrendum, quòd quidam ejusdem Reipublicæ (c) proceres scribere non verentur: *Sanguinem CHRISTI pro nobis effusum computruisse, nec per resurrectionem in venas reassumptum fuisse.*

(c) Calvinus in cap. 26. Matth.

Sadeel in indice errorum Gregorij de Valentia.

XXCIX.

Quid est θεμαχίον, quid est os ponere in cœlum? quid est obloqui SPIRITUI sancto? si hoc non est.

Apertè

XC I.

Aperi è enim ac diserrè in Scriptura SPIRITUS IL-
LE veritatis profitetur, quod sanguis pro nobis fusus sit
DE I sanguis Act. 20. I. Ioh. 1.

XC II.

Idem eundem manifestâ àmbrosiâ nîs φθαρτîs oppo-
nit, câq; illum ab istorum censu eximit I. Pet. 1, 18.

XC III.

Et unde quæso valor & precium meriti CHRISTI
infinitum: si istud re corruptibili acquisitum? Num
(d) κληρονομίαν illam ἀφθαρτῶν precio φθαρτῶν emptam
crediderimus? (d) I. Pet. 1, 4.

III. *Qualem gloriam CHRISTUS per
resurrectionem suam à mortuis
acceperit.*

XC III.

Duplicem gloriam CHRISTUS obtinet: *Infinitam
& Finitam.*

XC IV.

*Infinita est τῆ λόγῳ propria, Carni autem assumptæ,
beneficio personalis unionis, verè ac realiter commu-
nicata.*

XC V.

Et hanc sanè CHRISTUS habuit à primo conce-
ptionis momento quoad actum primum: quoad a-
ctum verò secundum eâ se, liberrima voluntate, abdi-
cavit, durante statu exinanitionis, à tempore incarna-
tionis, usque ad tempus resurrectionis à mortuis.

XCVII.

Tum verò cepit CHRISTUS gloriam illam infinitam, etiam quoad actum secundum; exercere, salva interim *ὁμοιωσις*, qua, propter discipulos, illo inter Resurrectionem & Ascensionem temporis intervallo, singulari sapientiâ, uti voluit.

XCIIIX.

Et sic CHRISTUS quidem gloriam ac Majestatem suam divinam & infinitam, per Resurrectionem non accepit: eâ tamen, post Resurrectionem, quoad actum secundum, plenius uti incepit.

XCIX.

Gloria verò finita corpori CHRISTI glorificato subjectivè inest, specie quidem, & κατὰ τὸ ποῖον, id est, *qualitate* beatis angelis & glorificatis hominibus communis: verùm κατὰ τὸ ποσόν vel *quantitate*, id est, magnitudine & multitudine, longè excellentior. *Phil. 3, 21.*

C.

Hanc gloriam accepit CHRISTUS beneficio resurrectionis, eamq; duplicem: 1. *Privativam*, 2. *Positivam*.

CI.

1. *Privativa* gloria est ἀφαιρέσις πένθους θνήσκῃ καὶ φθαρτῆς: δουλείας, *Esa. 53, 8. Psal. 16, 10, 11. Rom. 6, 9.*

CII.

2. *Positiva* gloria, quæ consistit, in quatuor corporum glorificatorum qualitatibus, ut 1. in ἀφθαρσία, 2. δόξη, 3. δυνάμει, 4. ποσότητι πνευματικῇ, juxta (d) Apostolum; vel secundum Scholasticos: in 1. *Impassibilitate*, 2. *claritate*, 3. *agilitate*, 4. *subtilitate*. (d) 1. Cor. 15.

CIII.

Quæst. de invisibilit. corp. glorificatorū.

Quæri solet ac potest hîc de invisibilitate: an & hæc in censu qualitatū corporum glorificatorum habenda. Ubi

CIV.

Ubi notanda distinctio inter *invisibilitatem absolutam* & *ratione potentiam*: Et inter *invisibilitatem relatam* & *ratione actus*, ac respectu nostri in hac vita consideratam.

CV.

Priori considerationis modo corpora glorificatorum non sunt omninò invisibilia: sed sic comparata, ut cerni possint. Et ita videntur, & videbuntur in altero beatissimo ævo.

CVI.

Posteriori autem considerationis modo, eadem corpora invisibilia sunt, id est, tanta claritate & subtilitate prædita, ut oculis mortalibus ac terrenis conspici nequeant, nisi illi nobis, singulari DEI operatione, aperiantur, ut Discipulis, *Luc. c. 24. v. 31.*

CVII.

Et, *Matth. 27.* de ijs, quicum CHRISTO, die Paschatos è sepulcris egressi, legimus, quòd non cuilibet obvio in sancta Urbe Hierosolyma: sed ijs duntaxat, quibus singulari DEI beneficio datum, conspicui facti.

CVIII.

Quòd autem corpora glorificatorum in hac vita à nobis cerni nequeant: in causa est, quod illa sunt (e) *πνευματικά*: nos verò *χόϊνοι*. Inter τὸ πνευματικὸν verò & τὸ χόϊνον nulla proportio, quæ tamen ad omnem visionem necessario requiritur.

(e) *Sap. 9. 15.*

CIX.

Ficulneum proinde & stramineum est Dipnosophistarum argumentulum, quo CHRISTI corpus Cena abesse contendunt, ex eo, quòd inibi oculis non conspiciatur.

C 3

110. Qua-

C X.

Quæst. de Cicatricibus
CHRISTI. *Quæritur* ulterius, si **CHRISTI** corpus glorificatum, adeoque ab omnibus *hæreticis dogmatibus* immune & liberum post resurrectionem obtinet: quid de Cicatricibus ipsius sentiendum.

C X I.

Sunt nonnulli è Patribus, qui, bono studio, statuunt **CHRISTUM** adhuc cicatrices illas retinere.

C X II.

Sed rectius respondetur, distinguendo inter illam *periodon liberrimæ incognitiæ* ante ascensionem: & statum plenariæ *convalescentiæ* ad dextram æterni Patris post ascensionem.

C X III.

In illa *incognitiæ* periodo ostentavit **DOMINUS** discipulis suas cicatrices, fidei eorum confirmandæ gratiâ.

C X IV.

Unde rite ac scitè Augustinus.

Retinuit CHRISTUS cicatrices in corpore: ut sanaret vulnus dubitationis in corde.

C X V.

Quòd autem ad dextram æterni Patris adhuc habeat illas cicatrices: conditioni glorificatorum corporum planè adversatur, nec ullo Scripturæ fundamento asfrui potest.

C X VI.

Nam quæ ex (f) *Zacharia* & (g) *Apocalypsi* proferuntur: laborant ignorantiâ elenchi, tantumq; id inde colligi potest: quod impij visuri sint, **CHRISTUM**, ab ipsis vulneratum verberatum, & nihil amplius.

(f) c. 12, 10. (g) c. 17.

III. A.

III. *An CHRISTUS corpore suo glorioso
penetrârit saxum sepulcri obsigna-
tum?*

CXVII.

De hac quaestione inter nos & Majestatis CHRIS-
TI Hostes Zwinglio-Calvinianos contenditur.

CXVIII.

Nos CHRISTUM reverâ corpore suo glorioso sa-
xum sepulcri obsignatum penetrâsse, eo momento,
quo à mortuis resurgebat, absque ulla hæsitacione as-
firmamus.

CXIX.

Affirmationis rationem si à nobis quis exigit: en-
drasto est in ipso hoc extu Evangelico *Matthæi c. 28.*

*Vespera autem Sabbathorum, qua lucebat in unam Sab-
bathorum, venit Maria Magdalena & altera Maria,
UT VIDERENT SEPULCRUM. Et ecce terra-
motus factus est magnus, Angelus enim DOMINI
descendit de celo, & accedens devolvit lapidem ab o-
rario, sedebatque super eum. Erat autem aspectus ejus sicut
fulgur, & vestimentum ejus candidum sicut nix. Pra-
imore autem ejus, concussi sunt custodes, & facti sunt
ut mortui Respondit autem Angelus & dixit mulieribus;
solite timere vos. Scio enim quod JESUM qui crucifixus
est, quaritis. Non est hic, SUR REXIT ENIM, sicut
dixit.*

CXX.

Duo enim ad præsens istud institutum, plurimum
momenti & emolumentum afferentia, rectissimè inde
colliguntur.

CXXI.

Unum est, resurrectionis tempus, quod devolutionem
saxi non demum esse subsequutum; sed antecessisse, ex eo
constat, quod Angelus non descendit, ut saxo à monu-
mento

mento

mento devoluto resurrectionem CHRISTI promovere: sed ut eandem jam factam mulieribus jam, ut sepulcrum viderent venientibus, ὀφθαλμοφανῶς ostenderet.

CXXII.

Resurrectionis enim CHRISTI actus nulla sit mentio: sed ea jam facta & peracta praesupponitur.

CXXIII.

Hoc verò commemoratur, quòd Maria Magdalena & altera Maria venerint, UT VIDERENT SEPULCRUM.

CXXIV.

Atque hinc sequens historiola dependet tota, eòq; ut ad scopum verè vernaculum unicè referenda est.

CXXV.

Alterum est finis, cujus gratiâ Angelus saxum à sepulcri ostio devolvit.

CXXVI.

Is verò, uti & jam modò annotatum, eò collimavit minimè, quasi CHRISTUS è sepulcro emergere non potuerit, nisi saxo indè devoluto: sed ut Angelus δὲ ἔξει εἰς τὸ πλῆθ' ἑστατὸν ac probatum redderet: CHRISTUM ἔντως surrexisse, sicut loquitur Lucas c. 24, 34.

CXXVII.

Idèò digito quasi indice ad sepulcrum directo hac ad Mulieres πρὸς Φωίηρας utitur:

Non est HIC. SURREXIT enim.

CXXVIII.

Suffragatur hac in parte nobis Theophylactus quoq; *Resurrexistis, inquit, DOMINUS, lapide adhuc super sepulcrum posito. Postquam autem surrexit DOMINUS, & Angelus venit, ut devoluto lapide accessum habeant mulieres ad sepulcrum.*

In Matth. c. 28.

129. Cete-

CXXIX.

Ceterorum Patrum ut Nanzianzeni, Justini & aliorum *συγκαταψυχομεν* silentio involvimus.

CXXX.

Quid verò *Zwinglio-Calviniani*? Affirmativa no- *Negativa*
stræ: suam *κατὰ διαμετρῶν* opponunt *Negativam*: doce- *Calvinistarū.*
 re, non erubescens: CHRISTUM per saxum sepul-
 crale glorificato corpore nequaquam penetrasse, sicut
 nec per fores occlusas.

CXXXI.

Sic enim gentis illius AntiLutheranæ Patriarcha
 Calvinus:

Nam sicut aqua no. secus ac solidum pavementum,
 CHRISTO iter præbuit super lacum ambulanti: ita
 nihil mirum si ad ejus occursum se flexit lapidis durit-
 ies. *Et si probabilius est, ejus imperio amotum*
 fuisse lapidem, & mox, transitu dato, in suum
 locum rediisse. Nec januis clausis intrare tan-
 tundem valet, ac penetrare per solidam materi-
 am, sed sibi aditum patefacere divina virtute,
 ut repente steterit inter suos discipulos, planè mira-
 bili modo, eum obsecrata essent fores, Lib. 4. Inst. c. 17.
 Sect. 29.

CXXXII.

Cui Præceptoris sui Discipuli quidam suum adjiciunt
 Calculum, cum primis Sadeel ille *χριστομάχου*, de *verit.*
hum. nat. CHRISTI f. 194.

CXXXIII.

Sed hosce suos aliàs non ex semisse, sed ex asse *ἀντι-*
καταρῆτες, ἀντιπαρῆτες redarguunt non pauci ejusdem
 factionis socij, ut *Musculus* in cap. 28. *Matthæi*, Marlo-
 ratus in *Bibliotheca* & alij, qui nobis, circa præsentem
 hanc quæstionem, planè sunt *ἀπόψυχοι*.

D

Quia

V. Quid de cibo, quo CHRISTUS post resurrectionem usus, sentiendum.

CXXXIV.

2. Certum est & indubium, quòd corpora glorificata nullo planè indigeant cibo.

CXXXV.

Corpora glorificata non indigent cibo.

Non enim amplius sunt *φθαρτὰ*: sed *ἀφθαρτὰ*.

1. Cor. 15. 42. 53.

CXXXVI.

Hinc *Apoc. c. 7.* de Electis dicitur:

Non ESURIENT, neq. sitient amplius.

CXXXVII.

Et 1. Cor. 6. tale pronunciatum edit Apostolus:

Esca ventri destinata sunt, & venter escis: DENS autem & hunc & illas abolebit.

CXXXVIII.

Dispensatio
CHRISTI.

Quòd autem CHRISTUS post suum in Vitam reditum cibo usus est: id omne non naturæ indigentiae: sed dispensationi ipsius liberæ adscribendum.

CXXXIX.

Causam istius dispensationis Evangelista ipse explicat, estq; non alia, quàm hæc; ut nimirum hoc ipso fallâ & erronea discipulorum opinio, qua phantasma se videre putabant, eò evidentiùs ac potentiùs refutaretur.

CXL.

Sic enim Lucas Evangelista *Ἐπιστάντων αὐτοῦ*: Existimabant (*ἐδοκίμασαν*) se spiritum videre. Luc. 24. 37.

CXLI.

Hanc *δοξάν* ut eorum animis eximeret *ὁ καὶ ποδοὺς αὐτῶν*: monstrabat ipsis, primò pedes, & deinde, (NB.) *ὁ καὶ τῆς περιστερῆς*, aliquid edulij sibi dari postulabat.

NB.

NB. ADHUC (ἐν) illis non credentibus præ gaudio,
& mirantibus dixit: Habetis aliquid edulij (ἢ
βρώσιμον) hic? &c.

3.

CXLII.

Et hunc sanè cibum sibi oblatum assumpsit quidem
DOMINUS: sed non convertit in nutrimentum cor-
poris.

CXLIII.

Quid ergo? Cibus assumptus eo ipso momento, quo
assumptus, glorificati corporis naturâ, tanquam igni
quodam, subito absumtus est, perindè ut cibus, quem
Angelos sumsisse legimus *Gen. 18.*

CXLIV.

Eòq; alludit *Beda super Lucam* talem fingens pin-
gensq; similitudinem.

*Aliter absorbet aquam terra sitiens: aliter solis radius
calens: ille indigentia: hic potentia.*

CXLV.

Et tantum etiam de Resurrectione CHRISTI,
quam plurimorum pariter & præclarissimorum fru-
ctuum respectu, ἀγαθὸν ἀγαθὸν non immeritò appella-
veris.

CXLVI.

Quod superest: Colophonem huic Disputationi
imponimus isthac ἐπιλογία & δόξολογία Apostolica,
Hebr. 13.

*DEUS pacis, qui reduxit à mortuis pastorem ovium il-
lum, in sanguine Testamenti æterni, DOMINUM nostrum
JESUM CHRISTUM, absolutos nos reddat in omni o-
pere bono, ad faciendum voluntatem ipsius, efficiens, ut
quod agimus acceptum sit in conspectu suo, per JESUM
CHRISTUM, cui gloria in secula seculorum Amen.*

F I N I S.

Handwritten text at the top of the page, likely a title or header, which is mostly illegible due to fading.

Handwritten text in the upper middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the lower middle section of the page.

Handwritten text in the lower section of the page.

Handwritten text at the bottom of the page.

Ung. VI 18

ULB Halle 3
003 018 784

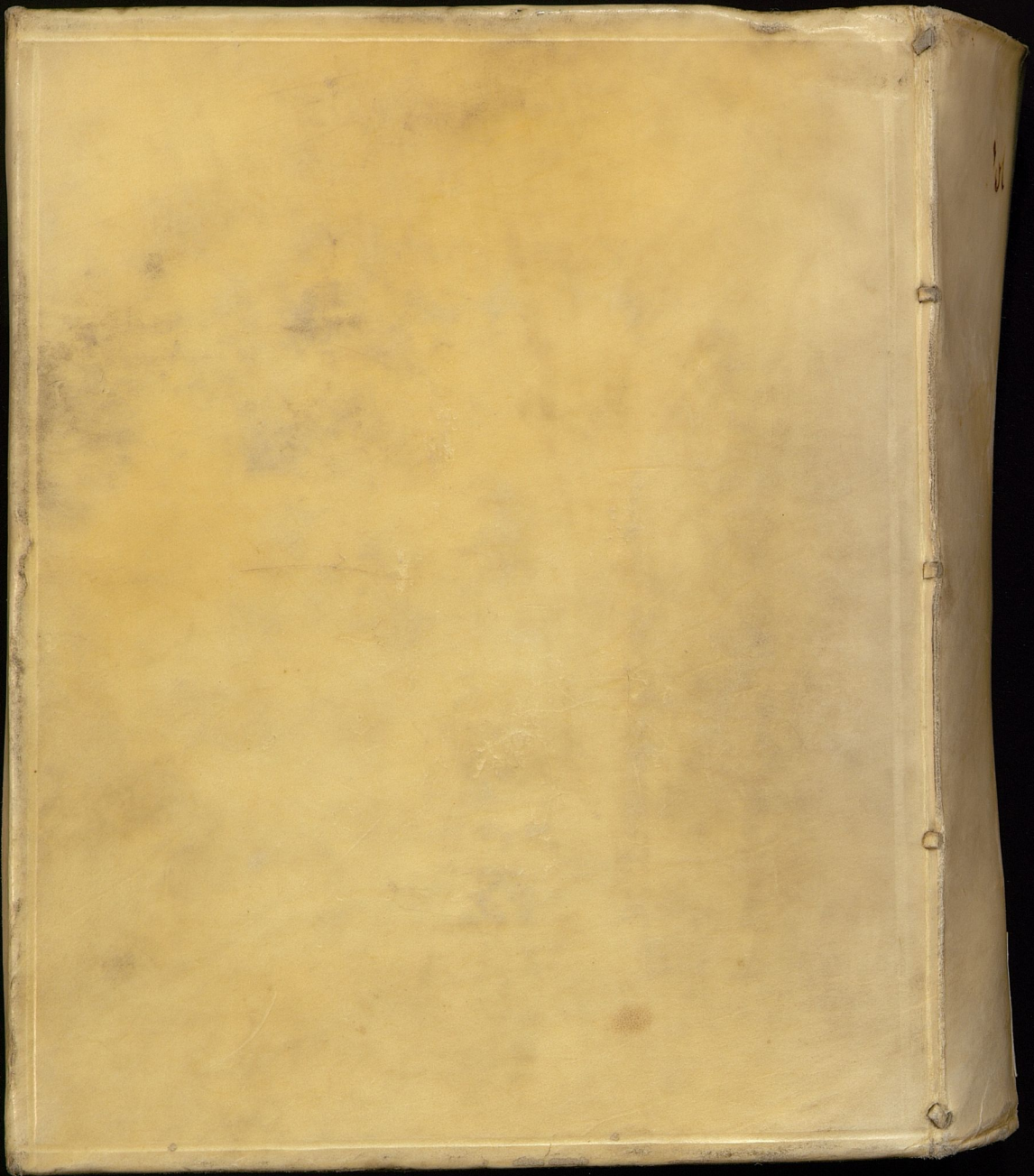

sb.

Relio
VD 17

Z

6c

Ἐν τῇ Θεῷ παλάμῃ
DISPUTATIO V.
in Cap. LIII. Esaiæ,
De
SEPULTURA ET
RESURRECTIONE CHRISTI,
In Electorali ad Albim Academia,
Τῆς ὀρθοδόξου confirmandæ, & ψευδοδόξου refutandæ gratia,
instituta.
AUCTORE AC PRESIDE
IOHANNE FORSTERO
S. S. Theologiæ Doctore & Professore publico,
RESPONDENTE
M. DANIELE HERMANNO,
VVratislaviensî,
Die 28. Sept. horis locorū consuetis.

WITTEBERGÆ,
Typis Joh. Gormanni, Anno 1610.

